

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/101/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115200462
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4115200462.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a sudkýň JUDr. Marty Polyákovej a JUDr. Lenky Halmešovej, v spore žalobcu: O. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. X. 1, I., zastúpený JUDr. Pavol Gráčik, advokát, so sídlom Farská 40, Nitra 949 01, proti žalovanému: Y. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XX, I., zastúpený JUDr. Ing. Ronald Kočiščák, advokát, so sídlom Farská 12, Nitra, o zaplatenie sumy 30.000,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra č.k. 18C/14/2015-251 zo dňa 17. mája 2022, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku, ako aj vo výroku o trovách konania m e n í takto :

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 30.000,- eur s 8,05 % úrokom z omeškania od 07.08.2015 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinstančného aj odvolacieho konania v celom rozsahu.

Žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1.1.Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) súd prvej inštancie vo vyššie uvedenom spore zamietol žalobu žalobcu. Konanie v časti zaplatenia úrokov z omeškania vo výške 8,50% ročne zo sumy 30 000 eur od 7.8.2013 do 6.8.2015 a 0,45% úroku z omeškania ročne zo sumy 30 000 eur od 7.8.2015 do zaplatenia zastavil. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

1.2.V dôvodoch rozhodnutia poukázal na obsah žaloby, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia sumy vo výške 30.000 eur istiny s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 06.08.2012 bola medzi F. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. X. 1, XXX XX I. - X. ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom podpísaná zmluva o pôžičke, na základe ktorej bola žalovanému pri podpise tejto zmluvy prenechaná suma 30.000 eur. V zmysle článku II ods. 1 zmluvy o pôžičke žalovaný svojím podpisom potvrdil, že mu predmetná suma, predstavujúca predmet zmluvy bola odovzdaná pri podpise zmluvy a zároveň potvrdil, že prenechanú sumu pri podpise zmluvy aj prevzal. V zmysle čl. II ods. 2 zmluvy o pôžičke sa žalovaný svojím podpisom zaviazal, že prenechanú peňažnú sumu vráti veriteľovi do 12 mesiacov. Aj napriek tomu, že lehota splatnosti už uplynula, žalovaný nevykonal ani len čiastkovú úhradu prenechanej peňažnej sumy.

1.3.Svoje rozhodnutie odôvodnil súd prvej inštancie ust. § 35 ods. 2, § 37, § 39, § 45 ods. 1, § 524, § 526 ods. 1,2, § 657 Občianskeho zákonníka, ako aj zisteným skutkovým stavom na základe čoho dospel k záveru, že žaloba žalobcu nie je dôvodne podaná, pretože neprišlo k platnému postúpeniu pohľadávky. Považoval za preukázané, že medzi F. (zmena priezviska J. a žalovaným bola dňa

06.08.2012 uzatvorená písomná Zmluva o pôžičke, na základe ktorej žalovanému bola poskytnutá pôžička vo výške 30.000 eur, ktorú sa žalovaný zaviazal vrátiť do 36 mesiacov odo dňa poskytnutia pôžičky do 06.08.2015 a to s poukazom na uzatvorený Dodatok k zmluve. Dňa 31.07.2014 bola uzatvorená Zmluva o postúpení pohľadávky medzi postupcom F. J. a žalobcom ako postupníkom, predmetom postúpenia bola pohľadávka - pôžička zo dňa 06.08.2012, výška pôžičky 30.000 eur, ktorá bola poskytnutá žalovanému F. J..

1.4.Súd prvej inštancie prejudiciálne posudzoval platnosť Zmluvy o postúpení pohľadávky a teda aktívnu legitímáciu žalobcu na podanie žaloby a dospel k záveru, že zmluva o postúpení pohľadávky je neplatným právnym úkonom, preto žalobca nemá aktívnu legitímáciu v tomto spore. Pri rozhodovaní prihliadol na výpoveď svedkyne F. J., ktorá síce vo výpovedi uviedla, že žalobca ju zobral k JUDr. Gráčikovi, kde podpísala zmluvu, bolo jej vysvetlené, že prečo sa to robí, z akých dôvodov a pod., ale nebolo jej vysvetlené, prečo sa zmluva podpisovala. Uviedla, že suma 30.000 eur patrí jej a podľa nej žalobca nemá nárok na tieto peniaze, myslí si, že synovi (žalobcovi) peniaze nepatria. S ohľadom na túto výpoveď svedkyne súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danom spore nebolo nad všetky pochybnosti preukázané, že F. J. mala vedomosť o právnych dôsledkoch podpísania Zmluvy o postúpení pohľadávky, ani to, že by mala vedomosť, že ide o bezodplatné postúpenie pohľadávky. Poukázal aj na výpoveď svedka V. J. st., ktorý potvrdil, že nevedel o Zmluve o postúpení pohľadávky, potvrdil, že došlo k roztržke medzi žalobcom a jeho matkou F. J., pričom potom ako získal zmluvu zistil, že peniaze mali byť vyplatené žalobcovi, s čím jeho setra F. J. nesúhlasila, iba vedela, že sa jedná o 30.000 eur. S poukazom na tieto skutočnosti nebolo preukázané, že právny úkon podpísanie Zmluvy o postúpení pohľadávky F. J. bol urobený slobodne a vážne. Konštatoval tiež, že nebolo preukázané, že sa matka žalobcu riadne oboznámila s obsahom zmluvy, keď pri výklade prejavu vôle toho, kto právny úkon urobil, nemožno nahrádzať alebo meniť ním prejavenu vôľu, či právny úkon takto dotvárať alebo doplňovať (§ 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka) a preto nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky. Zdôraznil, že dôvodnú pochybnosť o platnosti Zmluvy o postúpení pohľadávky preukazuje i žaloba F. J., ktorá podala žalobu o neplatnosť právneho úkonu, zmluvy o postúpení pohľadávky voči žalobcovi. S poukazom na tieto skutočnosti súd mal za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadne jeho ním tvrdenej aktívnej legitímácie v tomto súdnom konaní a preto súd žalobu žalobcu zamietol.

1.5.Súd prvej inštancie tiež uviedol, že v prípade, ak by bola daná aktívna legitímácia žalobcu na podanie žaloby, je nesporné, že F. J. ako postupca postúpenie pohľadávky relevantne neoznámila dlžníkovi a tak mohol žalovaný ako dlžník plniť pôvodnej veriteľke, a to až dovtedy, kým postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže. Žalobca tvrdil, že povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 526 ods.1 OZ si splnil odoslaním výzvy zo dňa 13.08.2014, súčasťou ktorej bola aj zmluva preukazujúca, že došlo k postúpeniu pohľadávky. Táto zásielka bola doručovaná na adresu trvalého bydliska žalovaného, ale vrátila sa späť s tým, že si ju adresát v odbernej lehote nevyzdvihol. Žalovaný namietal, že nedošlo k účinkom doručenia tejto zásielky, keď v tom čase bol na dovolenke, pričom uvedené preukázal predložením čestného prehlásenia jeho matky a manželky z ktorých vyplýva, že žalovaný sa nepretržite zdržiaval na adrese F. XX od 11.08.2014 do 08.09.2014, na ktoré súd pri rozhodovaní prihliadal. Teda z uvedeného je zrejmé, že žalovaný sa v čase doručovania zásielky nezdržiaval v mieste trvalého bydliska. Súd prvej inštancie preto ustálil, že doručenie žaloby spolu s prílohami žalovanému bolo preukázané doručenie postúpenia pohľadávky a až od tohto okamihu bol žalovaný ako dlžník povinný plniť dlh žalobcovi ako postupníkovi. Žaloba s prílohami bola doručená žalovanému dňa 29.09.2015, pričom žalovaný dlh vo výške 30.000 eur vrátil už dňa 15.06.2015 pôvodnej veriteľke F. J. a preto žalobca ako nový veriteľ sa už nemohol voči dlžníkovi domáhať vrátenia dlhu, ktorý zanikol splnením.

1.6.Súd prvej inštancie podľa § 145 ods. 2 CSP konanie zastavil v časti týkajúcej sa zaplatenia úroku z omeškania pre čiastočné späťvzatie žaloby, a to napriek nesúhlasu žalovaného s čiastočným späťvzatím žaloby. V tejto súvislosti poukázal na to, že zo strany žalovaného neboli uvedené vážne dôvody, resp. žiadne dôvody pre nesúhlas s čiastočným späťvzatím žaloby.

1.7.O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 256 ods. 1 CSP a v konaní úspešnému žalovanému priznal ich náhradu v rozsahu 100%.

2.Proti tomuto rozsudku podal písomne v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobe vyhovel v celom jej rozsahu. V dôvodoch svojho odvolania žalobca uviedol, že sa nestotožňuje s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie, považuje ho za nezákonný a nepreskúmateľný. Vo svojom odvolaní poukázal na uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k. 7Co/219/2019-153 zo dňa 29.01.2021, v ktorom poukázal na dva okruhy skutočností, ktoré mal súd prvej inštancie ozrejmiť, resp. vysporiadať sa s nimi v rámci opätovného prvostupňového konania. Krajský súd v Nitre vo svojom uznesení uviedol, že súd prvej inštancie

má doplniť dokazovanie ohľadom okolností týkajúcich sa uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky. Vytýkal súdu prvej inštancie, že počas celého konania súde prvej inštancie, po tom ako mu bola vec vrátená, nedošlo k doplneniu dokazovania v otázke platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky zo strany žalovaného a jediné dôkazy, ktoré boli predložené k tejto otázke, boli predložené zo strany žalobcu, to znamená že išlo o dôkazy, ktoré nasvedčovali platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky. S prihliadnutím na výsledok konania premietnutý do napadnutého rozsudku dospel k záveru, že súd prvej inštancie nerešpektoval právny názor Krajského súdu v Nitre, ktorý jasne uviedol, že z vykonaného dokazovania nebolo preukázané (v čase odvolacieho konania), za akých okolností došlo k uzatvoreniu zmluvy o postúpení pohľadávky, či išlo o slobodný a vážny prejav vôle, a či bola žalobcova matka oboznámená s obsahom zmluvy. Logicky tak vyplýva, že z dokazovania vykonaného do konania odvolacieho konania nebolo možné túto otázku posúdiť. Súd prvej inštancie však v napadnutom rozsudku vychádzal pri vyhodnotení tejto otázky výlučne len z dôkazov, ktoré boli vykonané počas prvého prvostupňového konania. Takýto postup však nebol v zmysle názoru Krajského súdu v Nitre možný. Namietal, že súd nebral do úvahy doplnené dokazovanie zo strany žalobcu a navyše neuviedol ani to, z akých dôvodov sa nezaoberal jeho výpoveďou. Podľa jeho názoru nie je možné, aby za absolútnej pasivity prišiel žalovaný k úspechu v tomto konaní za situácie, kedy Krajský súd v Nitre nemal preukázané, že by F. nemala v záujme uzavrieť zmluvu o postúpení pohľadávky, resp. nemal preukázané okolnosti, za ktorých bola táto zmluva podpísaná. Preto ani súd prvej inštancie nemohol dospieť k záveru o potrebe zamietnutia žaloby, ak vychádzal len z dôkazov, ktoré boli vykonané počas prvého prvostupňového konania. Namietal tiež, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, ktoré si vzájomne odporuje. Ak chcel súd povedať, že význam zmluvy nebol F. J. vysvetlený, tak určite to nie je možné odôvodniť takým spôsobom, nakoľko súd sám uznal, že jej bolo vysvetlené, prečo sa zmluva podpísala, ako aj to, z akých dôvodov a podobne. Preto samotný súd konštatoval tieto skutočnosti, ktoré dávajú za pravdu žalobcovi a dávajú za pravdu tvrdeniu o platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, tak potom nie je dôvod považovať zmluvu o postúpení pohľadávky za neplatnú. Zdôraznil, že zmluva mala písomnú formu, je nesporne podpísaná F. J. v čase, kedy táto nemala ešte žiadne zdravotné problémy majúce vplyv na jej spôsobilosť za právne úkony a obsahuje všetky náležitosti zmluvy o postúpení pohľadávky. Preto ak sa jednoducho zmení zmysľovanie jednej zo zmluvných strán v tom, že nechce viac byť viazaná zmluvou, ktorú však preukázateľne a slobodne podpísala s vážnou vôľou a navyše za okolností, kedy došlo k poskytnutiu vysvetlenia, v čom spočíva význam zmluvy a prečo sa táto podpisuje, navyše zo strany advokáta tak nie je možné jej platnosť spochybniť jednoduchým vyjadrením, že nechápala zmluvu, a že jej nebola vysvetlená. Žalobca uviedol, že žalovaný vo svojej výpovedi reprodukoval reakciu F. J., s ktorou bol v kontakte bezprostredne po tom, ako mu bol doručený platobný rozkaz vydaný v tomto konaní. F. J. podľa slov žalovaného uviedla, že niečo podpisovala synovi, ale že nevie čo, pričom túto svoju nevedomosť odôvodnila tým, že si to nepamätá. Neuviedla dôvod, že by nevedela, čo podpisuje a neuviedla ani to, že by to, na čo si síce už nepamätá z dôvodu plynutia času, nechcela podpísať, a že to bolo proti jej vôli. Neuviedla nič, čo by malo naznačovať neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky. Išlo pritom o okamih, ktorý predchádzal jej svedeckej výpovedi v tomto konaní. Súd prvej inštancie aj napriek tomu, že samotná F. J., o výpoveď ktorej sa súd opiera v napadnutom rozsudku, neuviedla Y. V. nič ohľadom toho, že by podpísala niečo, čo podpísať nechcela alebo čomu nerozumela. Vytýkal súdu prvej inštancie, že sa nevysporiadal sa s týmto podstatným rozporom v tvrdeniach samotnej F. J., čím zaťažil tento rozsudok jeho nepreskúmateľnosťou. Namietal tiež, že jeho výpoveď súd prvej inštancie taktiež nevzal do úvahy, hoci vypovedal k priebehu uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky počas konania dvakrát a uviedol podstatné skutočnosti o tom, že jeho matke bolo všetko vysvetlené. Tvrdenia žalobcu neboli v podstate žiadnym účinným spôsobom zo strany žalovaného rozporované, preto súd prvej inštancie mal uviesť, prečo sa nezaoberal tvrdeniami žalobcu a zároveň prečo ich nepovažoval za relevantné. K čestným vyhláseniam žalobcu uviedol, že sú nevieryhodné, nakoľko boli vyprodukované až po vyše siedmych rokoch od počiatku tohto konania.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a po zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), ") prejednal vec na nariadenom odvolacom pojednávaní podľa § 385 ods. 1 CSP a po prejedaní veci, na ktorom odvolací súd zopakoval dokazovanie dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť a žalobe žalobcu vyhovieť.

5.Výrok rozsudku, ktorým súd konanie v časti zastavil, odvolaním strany sporu nenapadli, preto tento výrok rozsudku súdu prvej inštancie nebol predmetom odvolacieho konania.

6.Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

7.Podľa § 524 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

8.Podľa § 526 ods.1 OZ, postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi.

9. Podľa § 526 ods.2 OZ, ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení.

10. Podľa § 34 OZ, právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv a povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

11.Podľa § 37 ods.1 OZ, právny úkon sa musí urobiť slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný.

12.Podľa § 38 ods. 1 OZ neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony.

13.Podľa § 38 ods. 2 OZ takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

14.Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

15.Podľa § 40ods. 1 OZ ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

16.Podľa § 49a O. z. právny úkon je neplatný, ak ho konajúca osoba urobila v omyle vychádzajúcom zo skutočnosti, ktorá je pre jeho uskutočnenie rozhodujúca, a osoba, ktorej bol právny úkon určený, tento omyl vyvolala alebo o ňom musela vedieť. Právny úkon je takisto neplatný, ak omyl.

17.Z obsahu spisu vyplýva, že vo veci už rozhodoval Krajský súd v Nitre, ktorý uznesením č.k. 7Co/219/2019-153 zo dňa 29.01.2021 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 01.08. 2019 č.k. 18C/14/2015-129 a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

18.Odvolací súd prejednal vec na odvolacom pojednávaní, na ktorom zopakoval dokazovanie výsluchom strán sporu a poukázal na obsah listinných dôkazov, a to: Zmluva o pôžičke zo dňa 6.8.2012 č.l. 7-8, Zmluva o postúpení pohľadávky z 31.7.2014 č.l. 9,10, Doklad o vrátení sumy 30.000,- eur z 15.6.2015 č.l. 31, Dodatok k zmluve o pôžičke z 12.7.2013 č.l. 33, fotokópia vrátenej zásielky adresovanej žalovanému č.l. 34,35, o ktorých listinách strany sporu prehlásili, že poznajú ich obsah a dospel k záveru, že prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil v dôsledku čoho vydal nesprávne rozhodnutie, keď žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

19.Ako už uviedol odvolací súd vo svojom prvom rozhodnutí podstatným pre právne posúdenie tohto sporu boli v zásade dve otázky. Predovšetkým je to otázka aktívnej legitímácie žalobcu a v tejto súvislosti sa bolo potrebné zaoberať otázkou platnosťou zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 31.07.2014 uzatvorenej medzi postupcom F. a žalobcom ako postupníkom. Predmetom postúpenia bola pohľadávka - pôžička zo dňa 06.08.2012, výška pôžičky 30.000 eur, ktorá bola poskytnutá žalovanému F. J..

20. Odvolací súd na odvolacom pojednávaní vypočul v tejto súvislosti žalobcu, ktorý uviedol, že jeho matka odpredala svoj byt v roku 2010, pričom žalovaný bol sprostredkovateľ a peniaze mala uložené na účte. V roku 2013 našiel písomnú zmluvu o pôžičke a pýtal sa matky, prečo sumu 30.000,- eur požičala žalovanému. Nepáčilo sa mu to, pretože matka mala nízky príjem a on platil všetky náklady spojené s jej bývaním. Keď túto písomnú zmluvu o pôžičke z 6.8.2012 našiel, tak už bola po splatnosti, preto naliehal na matku, aby žalovanému zavolala, nech jej tie peniaze vráti. Po tom, čo sa matka skontaktovala so žalovaným, tento jej povedal, že momentálne peniaze nemá. Preto navrhol matke, aby išli do advokátskej kancelárie Dr. Gráčika a vysvetlil jej, že tie peniaze tak ľahko nedostane späť, pretože sa žalovaný vyhýba vráteniu tejto sumy. Uviedol, že matka lamentovala, že čo to urobila, teraz sa jej peniaze nevrátia a súhlasila s tým, aby sme to riešili prostredníctvom tohto advokáta. Potvrdil, že v kancelárii Dr. Gráčika bolo matke jasne vysvetlené, že on bude financovať celý priebeh tohto súdneho sporu, pretože matka nemala financie. Brala iba sociálne dávky 63,- eur. Sľúbil jej, že keď tieto peniaze vymôže, tak jej ich potom prevedie na termínovaný účet. Potvrdil, že roku 2014, kedy prišlo k uzavretiu zmluvy o postúpení pohľadávky, bola matka mentálne v poriadku. Zmluvu vyhotovil Dr. Gráčik. Tento ju aj nahlas prečítal a vysvetľoval obsah zmluvy. Potvrdil tiež, že po podpísaní zmluvy o postúpení pohľadávky bolo jedno vyhotovenie odovzdané jemu a jedno bolo dané matke.

21. Odvolací súd na odvolacom pojednávaní vypočul aj žalovaného, ktorý potvrdil, že uzatvoril s matkou žalobcu písomnú zmluvu o pôžičke na sumu 30.000,- eur s tým, že dlh vráti do 12 mesiacov. Ústne sa dohodli tak, že jej zaplatí 2% úrok z tejto pôžičky a tiež sa ústne dohodli, že peniaze môže vrátiť aj neskôr, po 3 rokoch, lebo ona peniaze nepotrebuje. Tieto peniaze vybrala z účtu a mu ich odovzdala. Potvrdil, že peniaze nevrátil do 12 mesiacov tak, ako boli dohodnutí písomne a potom mu pani J. povedala, že aby uzatvorili dodatok ku zmluve, a preto ho aj uzatvárali písomne. Peniaze potom vrátil, o tomto je aj doklad. Vrátil ich vtedy, keď ich mal, teda do tých 3 rokov. Ona mu nič nepovedala o tom, že by uzatvárala zmluvu o postúpení pohľadávky. Keď prišla žaloba, tak ju kontaktoval a ona povedala, že niečo podpisovala a ani nevie čo. Uviedol, že úroky pani J. zaplatil v sume asi na 4 krát, pričom nevie uviesť aká to bola suma, platil ich v hotovosti. Potvrdil tiež, že po tom čo vrátil sumu 30.000,- eur matke žalobcu na jej účet, táto ich vybrala, nechcela ich mať na účte, lebo sa bála, že jej ich syn zoberie a ešte v ten deň ako jej ich tam vložil, mu túto sumu 30.000,- eur opätovne požičala. Aj túto sumu jej v roku 2016 v zime, alebo začiatkom roku 2017 vrátil v hotovosti. Uviedol, že bol ochotný tieto peniaze poukázať aj na účet žalobcu, ale jeho matka s tým nesúhlasila. Bránil sa tým, že nemá dlžobu voči žalobcovi, ani jeho matke.

22. Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru, že nezistil žiaden dôvod absolútnej neplatnosti Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 31.7.2014. Z obsahu vykonaného dokazovania nevyplýva, že by matka žalobcu neuzatvorila písomnú zmluvu o postúpení pohľadávky slobodne a vážne. Tento právny úkon je svojím obsahom aj určitý a zrozumiteľný. Posudzovaná zmluva má aj písomnú formu tak, ako to vyžaduje ust. § 524 Občianskeho zákonníka. Matka žalobcu v čase uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky mala plnú spôsobilosť na právne úkony a v konaní nebolo preukázané, že by konala v duševnej poruche, ktorá by ju robila na tento právny úkon neschopnou. O tom svedčí aj výpoveď svedka V. J. na pojednávaní konanom pred súdom prvej inštancie dňa 04. júla 2019, ktorý ohľadne zdravotného stavu F. J. uviedol, že je po mozgovej porážke, zmeny nastali asi pred dvomi rokmi v júli to budú dva roky (v júli 2017). Zmluvu podpísala dobrovoľne bez nátlaku a za týmto účelom bola osobne v advokátskej kancelárii. Zmluva jej bola prečítaná aj jej bol odovzdaný jeden rovnopis zmluvy. Uzatvorenie zmluvy o postúpení pohľadávky nie je možné posúdiť ani ako úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom. Ide o právny úkon predpokladaný zákonom a v konaní nebol zistený žiadny dôvod, pre ktorý by mal byť uzatvorený v rozpore s dobrými mravmi. Ani z výpovede svedkyne F. J. na pojednávaní konanom pred súdom prvej inštancie dňa 21.04.2016 nevyplýva žiadny dôvod absolútnej neplatnosti tejto zmluvy. Svedkyňa iba tvrdila, že jej nebolo vysvetlené, prečo sa to robí.

23. Matka žalobcu sa síce žalobou zo dňa 17.06.2016 v súdnom konaní (vec Okresného súdu Nitra sp.zn. 14C/298/2016 a Krajského súdu Nitra) domáhala určenia neplatnosti Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 31.07. 2014, ale žalobu vzala dňa 27.07.2017 späť a súd konanie zastavil. V tomto konaní sa súd nemohol zaoberať relatívnou neplatnosťou Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 31.07. 2014 podľa § 49a OZ, pretože v zmysle ust. § 40a OZ sa považuje takýto právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá.

24. Rovnako tak sa odvolaciemu súdu javilo ako nepravdepodobné tvrdenie žalovaného, že matke žalobcu po podpise zmluvy nebolo odovzdané jedno vyhotovenie písomnej zmluvy, pretože túto zmluvu matka žalobcu predložila súdu v konaní o neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, preto je dôvodné predpokladať, že tvrdenie žalobcu je v tomto smere pravdivé.

25. Odvolací súd nevypočul v konaní matku žalobcu, pretože z obsahu spisu vyplýva, že matke žalobcu bola obmedzená spôsobilosť k právnym úkonom rozsudkom Okresného súdu v Nitre zo dňa 12. decembra 2019 č.k. 13Ps/7/2019-113. Z dôvodov uvedených v tomto rozhodnutí vyplýva, že F. J. je umiestnená v sociálnom zariadení od decembra 2017 a je odkázaná na osobnú nepretržitú starostlivosť inej osoby. Zo znaleckého posudku v konaní ustanovenej znalkyne z odboru psychiatria, MUDr. Hany Nemčekovej vyplýva, že p. J. trpí alkoholickou demenciou, poruchou psychiky a správania, zapríčinenou dlhodobým užívaním alkoholu. Jedná sa o ochorenie trvalého charakteru, zvrátiť stav nie je možné. V súčasnosti je p. J. odkázaná na nepretržitú starostlivosť inej osoby, je potrebný celodenný dohľad a opatera vo všetkých úkonoch, v spoločnosti sa už uplatniť nie je schopná. Nebola orientovaná, ani nie je orientovaná časom, priestorom len dobre známym. Vzhľadom k výrazným zmenám v mozgu, ktoré sú tak závažné, že nie je schopná niesť právne následky svojho konania, nechápe význam a obsah právnych úkonov. Rovnako nechápe ani význam súdneho konania. Z týchto dôvodov odvolací súd nezopakoval dokazovanie výsluchom matky žalobcu, navyše žiadna zo strán ani takýto dôkaz nenavrhol v odvolacom konaní vykonať.

26. Na základe vyššie uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že Zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 31.07. 2014, ktorú uzatvorila F. J. so žalobcom, je platným právnym úkonom, pretože žiadny dôvod jeho neplatnosti zistený nebol.

27. Keďže na žalobcu v zmysle ust. § 524 OZ bola platne postúpená pohľadávka, má aktívnu legitímáciu domáhať sa v tomto konaní jej zaplatenia voči dlžníkovi. V zmysle ust. § 526 ods.1 OZ, postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi. Vzhľadom k tejto zákonnej úprave sa odvolací zaoberal tým, či žalovaný mohol dlh splatiť jeho zaplatením F. J., alebo mal plniť žalobcovi a kedy postupca oznámil žalovanému ako dlžníkovi, že došlo k postúpeniu pohľadávky.

28. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobcovi bola doručovaná Predžalobná výzva zo dňa 13.08.2014 (č.l. 12 -14 spisu) spolu s fotokópiou zmluvy o postúpení pohľadávky prostredníctvom pošty a zásielka bola odovzdaná na poštovú prepravu dňa 13.08.2014. Zásielka sa vrátila súdu dňa 06.09.2014 s poznámkou „zásielka neprevzatá v odbernej lehote“ (č.l. 34-35). Žalobca zásielku doručoval žalovanému na adresu jeho vtedajšieho trvalého pobytu B. XX, I.. Žalovaný sa v konaní bránil tým, že síce išlo o jeho adresu trvalého pobytu, ale v tom čase sa v mieste trvalého bydliska nezdržoval, bol na dovolenke, pričom uvedené preukázal predložením čestného prehlásenia jeho matky a manželky, z ktorých vyplýva, že žalovaný sa nepretržite zdržiaval na adrese F. od 11.08.2014 do 08.09.2014, na ktoré súd prvej inštancie pri rozhodovaní prihliadol. Súd prvej inštancie v tomto smere prijal záver, že postúpenie pohľadávky žalovanému oznámené, ani preukázané nebolo.

29. Ani tento záver súdu prvej inštancie odvolací súd nepovažoval za správny. V danom prípade postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi oznámil aj preukázal, preto sa dlžník mohol záväzku zbaviť iba plnením postupníkovi teda žalobcovi. Nesporne tak urobil, keď v konaní preukázal, že doručoval žalovanému predžalobnú výzvu zo dňa 13.08.2014 (č.l. 12 -14 spisu) spolu s fotokópiou zmluvy o postúpení pohľadávky a splnomocnením pre advokáta v tejto veci ho zastupovať, na adresu jeho trvalého pobytu B. ktorú žalovaný uviedol aj na písomnej zmluve o pôžičke zo dňa 06.08. 2012, aj v jej dodatku zo dňa 12.07.2013.

30. Podľa § 45 ods. 1 OZ prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde.

31. Z povahy veci vyplýva, že pri vzniku zmluvy prejav vôle ktorejkoľvek zo zmluvných strán, najmä navrhovateľa (oferenta), pôsobí ihneď len vtedy, keď je adresát prítomný (inter presentes). Z tohto dôvodu však bolo treba určiť aj okamih, v ktorom prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy pôsobí voči neprítomnej osobe (inter absentes). Účinnosť prejavu vôle voči neprítomnej osobe nastáva od okamihu, keď jej dôjde. Podľa názoru súdnej praxe a v súlade s teoretickými poznatkami prejav vôle je voči

neprítomnej osobe účinný od okamihu, keď sa dostane do sféry jej dispozície. Situácia sa posudzuje objektívne a ak sa preukáže, že adresát mal možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle, dochádza k pôsobeniu tohto jednostranného právneho úkonu voči adresátovi bez ohľadu na to, či sa s ním adresát skutočne oboznámil. To znamená, že od okamihu, keď mal adresát možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle t.j. od 18. 08. 2014, kedy bola zásielka uložená na pošte mal možnosť sa žalovaný dozvedieť o tomto prejave vôle, pretože sa tento prejav vôle dostal do jeho dispozície. Tento účinok nastal bez ohľadu na to, že žalovaný uloženie zásielky nevyzdvihol a táto sa vrátila dňa 06.09.2014 s poznámkou „zásielka neprevzatá v odbernej lehote“.

32. Tento záver o doručovaní hmotnoprávných úkonov prijal aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku vo veci vedenej pod sp. zn. 5Cdo/36/2020 zo dňa 15. decembra 2020, ktorý okrem iného v odôvodnení rozhodnutia uviedol :

„Slovné spojenie „dostane do jeho dispozície sféry“ nemožno vykladať v zmysle procesnoprávných predpisov. Je ním potrebné rozumieť objektívnu možnosť neprítomnej osoby zoznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom. Právna teória i súdna prax takou možnosťou chápe nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávného úkonu adresátom, ale i také prípady, kedy doručením listu či telegramu, obsahujúceho prejav vôle, do bydliska alebo sídla adresáta či do jeho poštovej schránky, poprípade i hodením oznámenia do poštovej schránky o uložení takej zásielky, nadobudol adresát hmotnoprávného úkonu objektívnu príležitosť zoznámiť sa s obsahom zásielky. Pritom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne zoznánil s obsahom hmotnoprávného úkonu, postačuje, že mal objektívnu možnosť spoznať jeho obsah (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. januára 2011 sp. zn. 5Cdo/129/2010). Teória dôjdenia vychádza z toho, že z hľadiska pôsobenia (perfektnosti) prejavu vôle nie je dôležitá skutočná vedomosť adresáta právneho úkonu, pretože inak by adresát mohol účinkom prejavu vôle druhého účastníka zabrániť nepreberaním písomností. Dôjdením do sféry vplyvu príjemcu sa rozumie napríklad vhadenie listu do schránky príjemcu alebo dôjdenie mailu na mailovú adresu príjemcu, ak príjemca dal v zmluve najavo, že písomnosti možno posielať aj elektronicky. Rozhodujúce je objektívne hľadisko, t. j. ak sa preukáže, že adresát mal reálnu možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle, nastávajú právne účinky jednostranného právneho úkonu obsahujúceho takýto prejav bez ohľadu na to, či sa s ním adresát skutočne oboznámil. Pre čas dôjdenia prejavu vôle ďalej platí, že prejav vôle musí dôjsť adresátovi v čase, v ktorom sa podľa obvyklých okolností mohol s obsahom prejavu vôle oboznámiť; záleží teda na tom, kedy adresát mal a mohol predpokladať prijatie prejavu. Dôjdením prejavu vôle do dispozície sféry adresáta sa završuje proces účinného doručenia právneho úkonu a od tohto momentu je právny úkon pre konajúci subjekt záväzný a nemožno ho jednostranne odvolať“.

33. Vyššie uvedeným rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/36/2020 zo dňa 15. decembra 2020, publikovaným v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 1/2021 pod. č. 4, ktoré odvolací súd považuje za ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR sa odvolací súd riadil aj pri posudzovaní tejto veci. Na základe toho potom dospel k záveru, že žalovaný, ktorý sa účinne mohol zbaviť záväzku iba plnením žalobcovi svoj záväzok nespĺnil, preto je žaloba žalobcu dôvodne podaná. Žalovaný, ktorý v konaní preukázal, že na účet F. dňa 15.06. 2015 poukázal sumu 30.000,- eur svoj dlh týmto spôsobom nespĺnil, pretože F. J. dňa 31.07.2014 platne postúpila pohľadávku na žalobcu a tento postúpenie pohľadávky žalovanému včas oznámil aj preukázal, a to doručením zásielky tak, ako je vyššie uvedené. Žalovaný ako adresát mal možnosť oboznámiť sa s týmto prejavom vôle, preto došlo k pôsobeniu tohto jednostranného právneho úkonu voči adresátovi bez ohľadu na to, či sa s ním adresát skutočne oboznámil a aj bez ohľadu na to, či sa v čase doručovania zdržiaval na adrese trvalého pobytu.

34. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

35. Odvolací súd zároveň priznal žalobcovi úrok z omeškania zo sumy 30.000,- eur vo výške 8,05 % (sadzba úrokov z omeškania v občianskoprávných vzťahoch vzniknutých do 31.01. 2013) od vzniku omeškania t.j. od prvého dňa po splatnosti zmluvy o pôžičke t.j. od 07.08. 2015 do zaplatenia v zmysle Dodatku k zmluve o pôžičke zo dňa 12.07. 2013, keďže s postúpenou pohľadávkou prešlo aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené (§ 524 OZ) na žalobcu.

36. O trovách prvoinštančného konania a odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 a 396 ods. 1, 2 CSP a v konaní úspešnému žalobcovi voči žalovanému priznal ich náhradu v celom

rozsahu. Odvolací súd vychádzal pri posúdení úspechu žalobcu v konaní z toho záveru, že žalobca bol úspešný v priznanej istine v plnej výške. Čiastočné späťvzatie žaloby v úrokoch z omeškania sa týkalo iba časti úrokov z omeškania, ktoré písomným podaním zo dňa 07.04. 2016 vzal žalobca späť (č.l. 39 spisu).

37. O trovách tohto odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 a 396 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi priznal ich náhradu voči žalovanému v celom rozsahu.

38. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).